

Bijlage B.

(Zie hoofdstuk E, §§ 2 en 4, van het verslag.)

OVERZICHTEN

betreffende de OORLOGSMARINE in NEDERLANDSCH-INDIË,
meerendeels over 1902.

1. Algemeen overzicht betreffende het materieel over 1902 en het eerste kwartaal van 1903.
2. Specificatie betreffende de samenstelling van het personeel op ult. 1901 en ult. 1902.
3. Statistiek over 1902 betreffende de aanvulling van en de verliezen aan personeel.
4. Statistiek over 1898 t/m 1902 betreffende de behandelde zieken, afgekeurden en overledenen.
5. Opgaven betreffende hetgeen de in de laatste jaren voor rekening der Indische geldmiddelen gebouwde schepen der Indische militaire marine nieuw hebben gekost en wat er sedert tot ult. 1902 voor onderhoud, herstelling, enz. aan ten koste is gelegd (deze laatste opgaven ook voor de schepen van het auxiliair eskader).
6. Opgaven over het tijdvak 1 April 1902 t/m 31 Maart 1903 betreffende het dokken, enz. door schepen der oorlogsmarine (en ook door die der gouvernementsmarine) te Soerabaja (marine-etablisement), te Sabang op Poelò Wè (gouvernementsdok) en te Tandjoeng Priok (particuliere werf).
7. Opgaaf van de hoeveelheden steenkolen, waarmede de marine-steenkolendepôts in Nederlandsch-Indië gedurende het tijdvak 1 April 1902 t/m 31 Maart 1903 zijn aangevuld.
8. Opgaven nopens de kosten en de productie van het marine-etablisement te Soerabaja over 1898 t/m 1902.

1. Algemeen overzicht der schepen en vaartuigen

[illegible]

INDISCHE MILI

Pantserdekkorvet.																	
Sumatra	2	S.	1888 Amsterdam (Kon. fabriek voor stoom- en andere werktuigen)	A. . . . 1890 B. . . 22 Nov. 1891	70	11.3	42.5	1720	Kan. v. 21 c.M. A. n° 2	1	2	2350	15.6	210			
									" " 15 " " " "	1				280			
									" " 12 " " A.	2							
									" " 7.5 " A.	1							
									" " 3.7 " "	4							
									" rev. v. 3.7 c.M.	2							
									Mr. v. 7.5 c.M. A.	1							
										12							
Flottieljevaartuigen.																	
Java	1	IJ. K.	1885 Fijenoord (Nederl. stoom- bootmaatsch.)	A. . . . 1885 B. . . 8 Juni 1886	62.6	9.5	43	1300	K. v. 15 c.M. A. n° 1	1		1017	12.6	200	9	6.25	1700 c)
									" " 12 " K A. n° 1	3							2164 c)
									" " 7.5 " A.	1							
									" " 3.7 " "	2							
									Mr. v. 7.5 " A.	1							
										8							
Bali	1	IJ. Z.	1877 Fijenoord (Nederl. stoom- bootmaatsch.)	A. . . . 1878 B. . . 14 Nov. 1883	53.6	9	37	853	K. v. 7.5 c.M. A.	2		400	9	100	8.25	6	1500 a)
																	2000 a)
Ceram	1	S. Z.	1886 Vlissingen (Kon. Maat- schappij „de Schelde“)	A. . . . 1887 B. . . 29 Oct. 1887	52.85	7.8	32	550	K. v. 12 c.M. K. A. n° 1	3		685	10.56	84	10.5	4.5	1400 a)
									" " 7.5 " A.	1							2150 a)
									" " 3.7 " "	2							
									Mr. v. 7.5 c.M. A.	1							
										7							

van het Indisch en van het auxiliair eskader.

[illegible]

TAIRE MARINE

	150 C	38 S	in Neder- land voor grootte herstel- lingen.			103	53						Aanvaarde 6 Maart 1902 de reis naar Nederland alwaar de <i>Suatra</i> ult. Maart 1903 nog vertoefde, ten einde de noodige herstellingen te ondergaan, waaronder het verwisselen der stoomketels.
			in dienst.	71	33	66	33	67	33	vrij goed	goed	even bruikbaar	De ketels zijn oud (van 1886) en zullen waarschijnlijk in 1903 door nieuwe vervangen moeten worden, welke reeds in aanmaak zijn.
			in dienst.	70	31	26	69	24	72	bruikbaar	vrij goed	vrij goed	De romp vertoont gebreken van ouderdom.
			in dienst.	52	31	55	41	52	30	goed	goed	goed	Bleef tot 12 April 1902 hydrographische opnemingen doen bij de Kangean-eilanden en keerde daarna te Soerabaja terug. Den 5den Mei vertrok het schip van daar om eene reis te maken door de residentien Amboina en Timor, na afloop waarvan het 3 Juli te Makassar aankwam om den volgende dag via Ambon en Thursday-eiland naar Merauke (Zuid-Nieuw-Guinea) te vertrekken, waar het tot 16 December in station bleef. Daarna vertrok de <i>Ceram</i> via Soerabaja naar Tandjoeng Priok, waar het schip 12 Januari 1903 aankwam. Op 24 Januari vertrok deze bodem voor eene opname in het belang der defensie naar de zuidoostkust van Sumatra en keerde 7 Februari te Tandjoeng Priok terug. Op 12 Februari vertrok de <i>Ceram</i> naar de westkust van Sumatra, met opdracht een onderzoek in te stellen naar de bevaarbaarheid voor beladen prauwen van de Indrapoera- en Tapan-rivieren, en na te gaan in hoever de uitmonding in zee van eerstgenoemde rivier geschikt is om aldaar te debarkeren. Na 28 Februari te Tandjoeng Priok teruggekeerd te zijn, vertrok de <i>Ceram</i> 10 Maart met eene bijzondere opdracht naar de zuidkust van Java. Na beëindiging dezer werkzaamheden vertrok het schip naar Soerabaja, om aldaar gedekt te worden en eenige voorzieningen te ondergaan.

1) IJ. = ijzer; C. = compound; S. = staal; H. = hout; Cp. = composite; K. = gekoepeld; Z. = gezinkt.
2) Lengte van den romp over alles.
3) Breedte van den romp op het grootspant over de buitenhuid zonder uitbouwswels.

4) Grootste diepgang van den romp bij normale toelading, stoomketels op peil.
5) Met schepen 4 uren, met torpedobooten 2 uren volgehouden.
6) Waar in kolom 17 tweecleiri getallen zijn opgegeven, heeft men te denken aan een normale en aan een maximale brandstofberging.

a)	Uitkomsten verkregen met Ombilin-kolen.
b)	„ „ „ Cardiff-kolen.
c)	„ „ „ Australische kolen.

d) Uitkomsten verkregen met Japansche kolen.
e) „ „ „ „ Borneo-kolen.

N A M E N DER S C H E P E N.	Aantal schroeven.	Samenstelling ¹⁾	Op stapel gezet.	A. Te water gelaten. B. In Ned.-Indië aangekomen of aldaar in dienst gesteld.	Grootste lengte in M. ²⁾	Grootste breedte in M. ³⁾	Grootste diepgang in d.M. ⁴⁾	Waterverplaatsing in M ³ . zee- water (1026 K.G.).	Geschut.	Torpedo- inrich- tingen.			Stoomvermogen in indicateur- paardekrachten.	Grootste proeflochtvaart. ⁵⁾	Brandstof- (steenkolen-) berg- ruimte in M ³ . ⁶⁾	Grootste vol te houden dienst- vaart.	Vaart bij voordeel brandstof- verbruik.	Af te leggen weg in zeemijlen met nor- malen voorraad.		
									Soort.	Aantal stukken.	Buisen.	Kanonnen.						Sparren.	Bij de vaart van kolom 18.	Bij de vaart van kolom 19.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
<i>Flores</i>	1	S. Z.	1886 Amsterdam (Kon. fabriek voor stoom- en andere werktuigen)	A. . . . 1887 B. . 28 Oct. 1887	52.85	7.8	34.5	550	K. v. 12 c.M. K.A.n°. 1 " " 7.5 " A. " " 3.7 " " Mr. v. 7.5 c.M. A.	3 1 2 7				540	11	96	10	7	1200 a)	1600 c)
<i>Lombok</i>	1	S. Z.	1890 Amsterdam (Huygens en van Gelder)	A. . . . 1891 B. . 21 Mei 1892	52.45	8.3	33.5	600	K. v. 12 c.M. K.A.n°. 1 " " 7.5 " A. " " 3.7 " " Mr. v. 7.5 c.M. A.	3 1 2 7				990	12.2	85				
<i>Sumbawa</i>	1	S.	1890 Vlissingen (Kon. Maat- schappij „de Schelde“)	A. . . . 1891 B. . 7 Juni 1892	53.25	8.1	34.5	600	K. v. 12 c.M. K.A.n°. 1 " " 7.5 " A. " " 3.7 " " Mr. v. 7.5 c.M. A.	3 1 2 7				930	12.5	88	10.5	7	1170 a)	1900 a)
<i>Borneo</i>	1	Cp. K.	1892 Glasgow (Clydebank J. en E. Thomson)	A. . . . 1892 B. . 6 Febr. 1894	53.86	9.45	40.5	800	K. v. 10.5 c.M. A. " " 7.5 " " " " 3.7 " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	4 1 2 2 1 10				1040	13.23	155				
<i>Nias</i>	2	S.	1894 Amsterdam (Huygens en van Gelder)	A. . . . 1895 B. . 1 April 1896	53.9	9.44	36	812.38	K. v. 12 c.M. K.A.n°. 1 " " 7.5 " A. " " 3.7 " " Mr. v. 7.5 c.M. A.	3 1 4 1 9				1227	13.05	148	10	8	1400 c)	1900 c)
<i>Matarani</i>	2	S.	1895 Amsterdam (Huygens en van Gelder)	A. . . . 1896 B. . 31 Maart 1897	53.9	9.44	36.5	800.52	K. v. 10.5 c.M. A. " " 7.5 " " " " 3.7 " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 1 4 2 1 10				1345	12.95	154				
<i>Edi</i>	2	S.	1896 Vlissingen (Kon. Maat- schappij „de Schelde“)	A. . . . 1897 B. . 13 Aug. 1897	53.9	9.44	36.5	820	K. v. 10.5 c.M. A. " " 7.5 " " " " 3.7 " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 1 4 2 1 10				1235	12.8	149	10	8	1440 a)	2000 a)
<i>Serdang</i>	2	S.	1896 Vlissingen (Kon. Maat- schappij „de Schelde“)	A. . . . 1897 B. . 7 Dec. 1897	53.9	9.44	36.9	810	K. v. 10.5 c.M. A. " " 7.5 " " " " 3.7 " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 1 4 2 1 10				1290	12.9	149				
<i>Koetei</i>	2	S.	1897 Amsterdam (Nederlandsche scheepbouw- maatschappij)	A. . . . 1898 B. . 5 Nov. 1898	53.7	9.44	36	800.47	K. v. 10.5 c.M. A. " " 7.5 " " " " 3.7 " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 1 4 2 1 10				1412	13.51	144	11.5	8.5	1650 b)	2300 a)

Pantser in millimeters. 1)					Beyond zich op 31 December 1902:	BEMANNING.						Toestand op 1 April 1903.			Bijzondere aan-teekeningen.	Verrichtingen, bewegingen, enz. gedurende het tijdvak van 1 April 1902 tot en met 31 Maart 1903. (Zie voor het dokken en herstellen de opgaven sub 6 van deze bijlage.)
Gordel.	Toren of barbette.	Comm. toren.	Dek.	Bepaalde sterkte (ongerekend de als bovenrol toegestane verhooging).		Aanwezige sterkte volgens op onderstaand tijdstip laatst ontvangen weekrapport.				Romp.	Werktuigen.	Ketels.				
				Euro-peanen.		Inlan-ders.	Euro-peanen.	Inlan-ders.	Euro-peanen.				Inlan-ders.			
														31 Dec. 1901.		
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	
.....				in herstel-ling.	52	31	49	34	68	35	goed	goed	goed	Het schip bevond zich ult. 1902 te Tandjoeng Priok voor reparatie der stoomketels, welke in Januari 1903 ten einde liep.	Bleef aangewezen voor den dienst in de Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo met standplaats Bandjermasin. Van daar werden verschillende reizen in dat gewest ondernomen, zoowel op de rivieren als langs de kust. Den 1sten November werd Bandjermasin verlaten, met bestemming naar Tandjoeng Priok, waar het schip van 6 November 1902 tot 5 Januari 1903 in reparatie vertoefde. Bleef van 7 tot 9 Januari te Soerabaja en keerde 11 Januari te Bandjermasin terug. In Februari assisteerde het schip bij de reparatie en verlenging van den telegraafkabel. In Maart werd eene reis gemaakt naar de Lucia-baai tot het regelen van bestuursaangelegenheden.	
.....				buiten dienst.							goed	goed	goed	De reparatie aan het schip is beëindigd.	Sedert 11 Juni 1900 te Soerabaja buiten dienst.	
.....				in dienst.	53	31			57	31	vrij goed	goed	goed	De huidplaten van den romp zijn zwaar en diep geput.	Werd 20 April 1902 toegevoegd aan de scheepsmacht in de wateren van Atjeh en bleef daartoe verder behooren.	
.....			11-8 S.	buiten dienst.										Ondergaat de noodige herstellingen.	Sedert 6 December 1899 te Soerabaja buiten dienst.	
.....				in dienst.	59	34	57	43	59	32	vrij goed	goed	goed	Het stalen dek onder het machinisten-logies is zwaar aangetast door roest.	Bleef tot 27 Juli in station te Merauke (Zuid-Nieuw-Guinea), maakte daarna eene reis in de residentie Timor en keerde 2 September te Soerabaja terug. Den 3den October werd dit schip toegevoegd aan de scheeps-macht in de wateren van Atjeh en bleef daartoe verder behooren.	
.....				buiten dienst.										Ondergaat de noodige herstellingen.	Sedert 21 Januari 1901 te Soerabaja buiten dienst.	
.....				in herstel-ling.	59	34	63	31	58	34	goed	goed	goed	Het schip was ult. 1902 te Soerabaja tot het ondergaan van de noodige wijzigingen voor de opdracht tot belooding van het telegraaf-kabeltracé.	Werd 27 April 1902 aan de scheepsmacht in de wateren van Atjeh onttrokken en naar Tandjoeng Priok gedirigeerd, waar het schip in reparatie bleef tot 9 September. Van Tandjoeng Priok vertrok de <i>Edi</i> via Soerabaja naar Amboina, maakte eene reis in die residentie, keerde 15 October ter hoofdplaats terug, bezocht vervolgens de Banda-eilanden en vertrok 7 December naar Makassar. Medio December werd het schip naar Soerabaja gedirigeerd en aldaar gereed ge-maakt voor het oploden van het kabeltracé Shanghai-Palao-Guam-Menado. Op 6 Februari 1903 vertrok de <i>Edi</i> van Soerabaja naar Shanghai en arriveerde aldaar 27 Februari, na onderweg van 15 tot 17 Februari te Manilla vertoefd te hebben. Op 10 Maart is de ladingstocht aangevangen.	
.....				buiten dienst.										Ondergaat de noodige herstellingen.	Sedert 1 Januari 1902 te Soerabaja buiten dienst.	
.....				in dienst.	59	34	59	32	57	32	vrij goed	goed	goed	Het stalen opperdek is door roest sterk aangetast en slechts voorloopig hersteld.	Bleef deel uitmaken van de scheepsmacht in de wateren van Atjeh tot 5 October 1902, vertrok vervolgens naar Djambi en sleepte den hekwieltstoomer <i>Tamang</i> van daar naar Soerabaja. Na eenige voorzieningen ondergaan te hebben, vertrok het schip 29 November van Soerabaja, via Amboina en Thursday-eiland, naar Merauke (Zuid-Nieuw-Guinea) en bleef daar in station tot 15 Maart 1903, toen dit station opgeheven werd en deze botem de opdracht kreeg de Aroe-eilanden te bekruisen ten einde toezicht te houden op de parelvisscherij.	

N A M E N DER S C H E P E N.	Aantal schroeven.	Samenstelling. 1)	Op stapel gezet.	A. Te water gelaten. B. In Nal.-Indie aangekomen of alhier in dienst gesteld.	Grootste lengte in M. 2)	Grootste breedte in M. 3)	Grootste diepgang in d.M. 4)	Waterverplaatsing in M ³ . zee- water (1026 K.G.).	Geschut.		Torpedo- inrich- tingen.			Stoomvermogen in indicateur- paardkrachten.	Grootste proefvoortvaart. 5)	Brandstof- (steenkolen-) berg- ruimte in M ³ . 6)	Grootste vol te houden dienst- vaart.	Vaart bij voordeelig brandstof- verbruik.	Af te leggen weg in zeemijlen met nor- malen voorraad.	
									Soort.	Aantal stukken.	Buizen.	Kanonnen.	Sparren.						Bij de vaart van kolom 18.	Bij de vaart van kolom 19.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
<i>Siboga</i>	2	S.	1897 Amsterdam (Nederlandsche scheepsbouw- maatschappij)	A. . . . 1898 B. . . 25 Jan. 1899	53.7	9.44	36	800.45	K. v. 10.5 c.M. A. " " 7.5 " " " " 3.7 " " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 1 4 2 1	10			1395	13.83	144	11.4	9	1400 a)	2200 a)
<i>Assahan</i>	2	S.	1899 Rotterdam (Maatschappij voor scheeps- en werktuigbouw „Feijenoord“)	A. . . . 1900 B. . . 10 Jan. 1901	53.7	9.44	36	814	K. v. 10.5 c.M. A. " " 7.5 " " " " 3.7 " " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 1 4 2 1	10			1353	13.95	142	11.5	9.5	1900 a)	2550 a)
Vischtorpedobooten.																				
<i>Cerberus</i>	1	S.	1887 Vlissingen (Kon. Maat- schappij „de Schelde“)	A. . . . 1888 B. . . 6 Febr. 1889	38.22	3.96	14.2 (21) f)	88	K. v. 3.7 c.M.	2	2	1		831	16.28	15.6				
<i>Hydra</i>	1	S.	1899 Poplar. (Yarrow en C ^o)	A. . . . 1900 B. . . 17 Nov. 1900	39.62	4.12	12.25 (13) f)	101	K. v. 3.7 c.M.	2		3		1201	24.3	22.5	17.5	8	390 b)	1500 b)
<i>Scylla</i>	1	S.	1899 Poplar. (Yarrow en C ^o)	A. . . . 1900 B. . . 17 Nov. 1900	39.62	4.12	12.25 (13) f)	101	K. v. 3.7 c.M.	2		3		1201	24.3	22.5	17.5	8	390 b)	1500 b)
Opnemingsvaartuigen																				
<i>Mahasser</i>	1	IJ. Z.	1876 Amsterdam. (Kon. fabriek van stoom- en andere werktuigen)	A. . . . 1877 B. . . 7 Nov. 1877	54	9	37	880	K. v. 7.5 c.M. A.	2				315	8.6	120	7.5	5.25	1500 c)	1600 c)
<i>Van Gogh</i>	1	Cp. K.	1897 Rotterdam. (P. Smit Jr)	A. . . . 1898 B. . . 4 Juli 1898	56	8.3	31.8	700	K. v. 7.5 c.M. A.	2				386	10.1	95	8	6.25	2680 a)	3880 a)
<i>Van Doorn</i>	1	Cp. K.	1899 Rotterdam. (Maatschappij „de Maas“)	A. . . . 1901 B. . . 15 Dec. 1901	54	8.3	31.8	700	K. v. 7.5 c.M. A.	2				350	9.02	108	7.6	7	3145 b)	3432 b)
Wachtschip.																				
<i>Koning der Nederlanden</i>	—	IJ.	1874 Amsterdam. (Rijkswerf)	A. . . . 1874 B. . . 15 Juni 1876	85.3	15.2	—	—	K. v. 12 c.M. K. A. n ^o . 1 " " 7.5 " A. " " 3.7 " "	6 4 2	9									
Oud Wachtschip.																				
<i>Bromo</i>	—	IJ. Z.	1873 Amsterdam. (Kon. fabriek voor s'oom- en andere werktuigen)	A. . . . 1874 B. . . 3 Sept. 1875	64.6	9.36	40	1350												
Oud Panterschip.																				
<i>Prins Hendrik der Nede- landen</i>	2	IJ.	1865 Birkenhead. (Gebr. Laird)	A. . . . 1866 B. . . 25 Mei 1876	73.2	13.4	54.4	3375	K. getr. v. 23 c.M.	4				2000	11.4	475				

f) De cijfers tusschen () vermeld, duiden aan den diepgang van deelen, die uitsteken.

Pantser in millimeters. 1)				Bevond zich op 31 December 1902:	BEMANNING.						Toestand op 1 April 1903.			Bijzondere teekeningen.	Verrichtingen, bewegingen, enz. gedurende het tijdvak van 1 April 1902 tot en met 31 Maart 1903. (Zie voor het dokken en herstellen de opgaven sub 6 van deze bijlage.)
Gordel.	Toren of barbette.	Comm. toren.	Dek.		Bepaalde sterkte (ongerekend de als bovenrol toegestane verhooging).		Aanwezige sterkte volgens op onderstaand tijdstip laatst ontvangen weekrapport.				Romp.	Werktuigen.	Ketels.		
					Euro-peanen.	Inlan-ders.	31 Dec. 1901.		31 Dec. 1902.						
							Euro-peanen.	Inlan-ders.	Euro-peanen.	Inlan-ders.					
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.
.....				in dienst.	59	34	61	31	62	38	goed	goed	goed		Bleef deel uitmaken van de scheepsmacht in de wateren van Atjeh.
.....				in dienst.	59	34	64	30	58	32	goed	goed	goed	Een der M.D. stoomschuiven is sterk afgesleten waardoor het niet wenschelijk is vol vermogen te ontwikkelen.	Als boven.
.....				in conservatie.							vrij goed	bruikbaar	onbruikbaar	Stoomketel is afgekeurd; omtrent het inzetten van een nieuwen ketel is advies gevraagd in Nederland.	Op de helling te Soerabaja.
.....				in dienst.	50	46	53	46	46	34					
.....				in dienst.							goed	goed	goed		Bleef te Soerabaja gestationeerd en deed van daar uit veelvuldige vaar oefeningen.
.....				in dienst.							goed	goed	goed		Als boven.
.....				in dienst.	22	59	22	77	21	73	bruikbaar	bruikbaar	bruikbaar	Het geheele schip vertoont gebreken van ouderdom.	Zette het opnemingswerk ter noordoostkust van Borneo voort.
.....				in dienst.	24	57	24	59	19	59	goed	goed	goed		Zette de opnemng voort van de eilanden en straten beoosten Java, behalve van het begin van den verslagtijd tot 16 Mei, toen eene opnemng plaats had van de Laurot-eilanden, en van 4 Januari tot 25 Februari 1903, toen deze bodem in de wateren van Atjeh vertoefde voor eene opnemng van de Rigaih-baai.
.....				in dienst.			48				goed	goed	goed		Was sedert 20 Februari 1902 als tijdelijk stoomschip der gouvernementsmarine te Merauke (Zuid-Nieuw-Guinea) gestationeerd.
.....				in dienst.	127	40	234	78	154	157	goed				Bleef dienst doen als wachtschip te Soerabaja.
.....				buiten dienst.							bruikbaar				Sedert 1 December 1899 te Soerabaja in conservatie. Deed van 3 Juni tot 13 October dienst als logement-schip voor de bemanning van de Noordbrabant en van 6 Februari 1903 af voor de bemanning van de Gelderland.
114.63 IJ.	276.132 IJ.		16 IJ.	buiten dienst.							vrij goed	bruikbaar	onbruikbaar	Het ligt niet in het voornemen het schip nog als varend schip te gebruiken, waarom onderhoud ketels en machines tot het hoog noodzakelijke wordt beperkt.	Doet dienst als munitiebergplaats ter reede van Soerabaja.

N A M E N DER S C H E P E N.	Aantal schroeven.	Samenstelling ¹⁾	Op stapel gezet.	A. Te water gelaten. B. In Ned.-Indië aangekomen of aldaar in dienst gesteld.	Grootste lengte in M. ²⁾	Grootste breedte in M. ³⁾	Grootste diepgang in d.M. ⁴⁾	Waterverplaatsing in M ³ . zee- water (1026 K.G.).	Geschut.		Torpedo- inrich- tingen.			Stoomvermogen in indicateur- paardekrachten.	Grootste proefvoortocht ⁵⁾	Brandstof- (steenkolen-) berg- ruimte in M ³ . ⁶⁾	Grootste vol te houden dienst- vaart.	Vaart bij voordeel brandstof- verbruik.	Afte leggen weg in zeemijlen met nor- malen voorraad.	
									Soort.	Aantal stukken.	Buizen.	Kanonnen.	Sparren.						Bij de vaart van kolom 18.	Bij de vaart van kolom 19.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
Oorlogsstoomjacht.																				
Satelliet.	1	I.J.	1877 Slikkerveer. (Arie Smit)	A. . . . 1877	29.13	6.13	26	212						135	9	60				

AUXILIAIR

Panterscheepen.																			
<i>Piet Hein</i>	2	S.	1893 Fijenoord. (Nederlandsche stoomboot- maatschappij)	A. . . . 1891 B. 16 Maart 1899	86.2	14.3	52.3	3520	K. v. 21 c.M. A. n ^o . 1 " " 15 " " " " " " 7.5 " " " " " " 3.7 " " " "	3 2 6 8 19	1	2	...	4730	16.12	330	...	...	
<i>Koningin Regentes</i>	2	S.	1898 Amsterdam. (Rijkswerf)	A. . . . 1900 B. 2 Jan. 1903	96.60	15.20	57	4950	K. v. 24 c.M. " " 15 " " n ^o . 4. " " 7.5 " " " 3. " " 7.5 " " A. " " 3.7 " " " " Mr. v. 7.5 " " A.	2 4 8 2 4 2 22	1	...	...	7290	16.91 bij een diep- gang van 54.6	705	13.25	8.75	1700 b) 5500 b)
Pantserdekscheepen.																			
<i>Koningin Wilhelmina der Nederlanden</i>	2	S. K.	1894 Amsterdam. (Rijkswerf)	A. . . . 1892 B. 4 Jan. 1900	99.8	14.9	60.8	4600	K. v. 28 c.M. A. n ^o . 2 " " 21 " " " " " " 17 " " " " " " 7.5 " " " " " " 7.5 " " n ^o . 1 " " 3.7 " " " " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	1 1 2 2 4 6 4 2 22	2	2	...	4600	15.83	470 A)	...	...	
<i>Friesland</i>	2	S.	1895 Rotterdam. (Maatschappij voorscheeps- en werktuig- bouw „Fijenoord“)	A. . . . 1896 B. 16 Maart 1899	93.3	14.81	54	3900	K. v. 15 c.M. n ^o . 2 " " 12 " " " 1 " " 7.5 " " " " " " 7.5 " " A. " " 3.7 " " " " " rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 6 4 2 8 4 2 28	2	2	...	10446	19.87	1000	...	...	

g) Gepantserde hoofden van 150 m.M.

A) Astatki kan alleen in blikken worden medegevoerd.

g) Gepantserde hoofden van 280 en 125 m.M.

ESKADER.

Pantser in millimeters. 1)				Bevond zich op 31 December 1902:	BEMANNING.						Toestand op 1 April 1903.			Bijzondere aan-teekeningen.	Verrichtingen, bewegingen, enz. gedurende het tijdvak van 1 April 1902 tot en met 31 Maart 1903. (Zie voor het dokken en herstellen de opgaven sub 6 van deze bijlage.)
Gordel.	Toren of barbette.	Comm. toren.	Dek.		Bepaalde sterkte (ongerekend de als bovenrol toegestane verhooging).		Aanwezige sterkte volgens op onderstaand tijdstip laatst ontvangen weekrapport.				Romp.	Werktuigen.	Ketels.		
					Euro-peanen.	Inlan-ders.	31 Dec. 1901.		31 Dec. 1902.						
							Euro-peanen.	Inlan-ders.	Euro-peanen.	Inlan-ders.					
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.
				buiten dienst.							bruik-baar.	bruik-baar.	even bruik-baar.		Tot einde April 1902 aangewezen om den dienst waar te nemen van het gouvernementstoomschip <i>Reiger</i> , werd het schip daarna tot 1 November geëzigt voor de opnemng van het Oostervaarwater van Soerabaja. Op 1 November buiten dienst gesteld, werd het schip nog opgelapt en 24 Januari 1903 tijdelijk in bruikleen afgestaan aan het departement der burgerlijke openbare werken voor den waarnemingsdienst in Straat Madoera.
ESKADER.															
150.100 S.	240 S.	240 S.	50 S. g)	in dienst.	258	54	254	54	258	13					Nam geregeld deel aan de oefeningen der Java-divisie, in April en Mei 1902 meer speciaal in het westelijk deel der Java-zee van uit Tandjoeng Priok. 9 Mei vergezeld de <i>Piet Hein</i> het stoomschip <i>De Kerk</i> der Koninklijke Paketvaartmaatschappij, waarmede de Gouverneur-Generaal eene reis maakte naar Cheribon en bleef daar tot 6 Juni, waarna het schip 7 Juni te Tandjoeng Priok terugkeerde. Den 25sten Juni vertrok deze bodem in divisieverband, om een oefeningsstocht te maken, bleef van 27 tot 30 Juni ter reede Semarang en arriveerde 3 Juli te Ampenan (Lombok). Van hieruit werd veelvuldig geoefend in het oostelijk gedeelte der Java-zee en aangrenzende vaarwaters tot 3 October. Gedurende dit tijdvak werd van 9 tot 16 Juli Makassar bezocht, tot verversching, van 7 tot 16 Augustus te Soerabaja doorgebracht om te dokken en van 8 tot 9 September om kolenvoorraad en victualie aan te vullen. Verder werd nog van 12 September tot 3 October deelgenomen aan de demonstratie tegen Kloengkoeng (Bali). Den 6den October te Tandjoeng Priok aangekomen, werden van daar uit gevechtsschietoefeningen en contröleschoten met de torpedo's gedaan, waarna het schip 16 October naar Soerabaja vertrok tot het ondergaan van eenige herstellingen en om verder gereed gemaakt te worden voor de thuisreis. Op 12 December gereed zijnde, vertrok deze bodem daarop naar Tandjoeng Priok, waar verbleven werd tot 8 Januari 1903, toen het schip de terugreis naar Nederland aanvaardde.
150.100 S.	250 S.	250 S.	50 S.	in dienst; op reis naar Nederlandsch-Indië.							goed	goed	goed		Kwam 2 Januari 1903 uit Nederland te Tandjoeng Priok aan, werd 6 Januari aan de Java-divisie toegevoegd en aangewezen als vlaggeschip. Maakte van uit Tandjoeng Priok als hoofdstation verscheidene oefeningsreizen in het westelijk gedeelte der Java-zee. Bezocht werden enkele malen Cheribon en Telok Betoeng. Van 16 tot 20 Maart werd eene oefeningsreis gemaakt in divisieverband met de <i>Utrecht</i> en de <i>Noordbrabant</i> , waarbij Semarang bezocht werd.
	280 C.	280 C.	75.50 S. i)	in dienst.	271	60	254	50	296						Vertrok 15 April 1902 van Tandjoeng Priok voor eene oefeningsreis in divisieverband. Einde April te Ampenan aangekomen, werden van hier uit, als hoofdstation der Java-divisie, verscheidene oefeningsreizen in het oostelijk gedeelte der Java-zee en aangrenzende vaarwaters ondernomen. Na tegen het einde van Mei weder te Tandjoeng Priok te zijn teruggekeerd, werd aldaar tot 27 Juni verbleven. Vervolgens werd in divisieverband weder eene oefeningsreis ondernomen via Semarang naar Ampenan en daar station gehouden tot 15 Augustus, toen het schip naar Soerabaja gedirigeerd werd om eenige voorzieningen te ondergaan en gereed gemaakt te worden voor de thuisreis. Tegen het einde van November te Tandjoeng Priok terug zijnde, werd daar verder station gehouden. Na onttrokken te zijn aan de Java-divisie, vertrok deze bodem 1 Januari 1903 naar Nederland.
		100 S.	50 S.	in Nederland.			277	35							Na te Soerabaja te zijn gedokt en eenige voorzieningen te hebben ondergaan, vertrok de <i>Friesland</i> 26 April 1902 naar Semarang, waar verbleven werd tot 5 Mei, en ging vervolgens naar Cheribon, waar verder gedurende Mei ter reede geoefend werd. Van 1 Juni af bleef het schip te Tandjoeng Priok om gereed gemaakt te worden voor de thuisreis. Het werd 20 Juni aan de Java-divisie onttrokken en vertrok den volgende dag naar Nederland.

N A M E N DER S C H E P E N.	Aantal schroeven.	Samenstelling. 1)	Op stapel gezet.	A. Te water gelaten. B. In Ned.-Indië aangekomen of aldaar in dienst gesteld.	Grootste lengte in M. 2)	Grootste breedte in M. 2)	Grootste diepgang in d.M. 4)	Waterverplaatsing in M ³ zee- water (1026 K.G.).	Geschut.	Torpedo- inrich- tingen.			Stoomvermogen in indicateur- paardekrachten.	Grootste proeftochtvaart. 5)	Brandstof- (steenkolen-) berg- ruimte in M ³ . 6)	Grootste vol te houden dienst- vaart.	Vaart bij voordeeligh brandstof- verbruik.	Af te leggen weg in zeemijlen met nor- malen voorraad.		
									Soort.	Aantal stukken.	Buizen.	Kanonnen.						Sparren.	Bij de vaart van kolom 18.	Bij de vaart van kolom 19.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
Gelderland	2	S.	1897 Rotterdam. (Maatschappij voor scheeps- en werktuig- bouw „Fijenoord“)	A. . . . 1898 B. . . . 29 Jan. 1901	94.7	14.82	54	4033	K. v. 7.5 c.M. A. „ „ 15 „ „ n ^o . 3 „ „ 12 „ „ „ „ „ „ 7.5 „ „ „ „ „ „ 3.7 „ „ „ „ „ rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 6 4 8 4 2	1	3	...	9867	20.05	977	18	11.1	1300 b)	3300 b)
Noordbrabant	2	S.	1897 Vlissingen. (Kon. maatschappij „de Schelde“)	A. . . . 1899 B. . . . 23 Maart 1901	94.7	14.82	54	4033	K. v. 15 c.M. n ^o . 3 „ „ 12 „ „ „ „ „ „ 7.5 „ „ „ „ „ „ 3.7 „ „ „ „ „ rev. v. 3.7 c.M. „ v. 7.5 c.M. A. Mr. „ 7.5 „ „ „	2 6 4 8 4 2	1	3	...	10067	20.08	970	16.5	11.1	2000 b)	4000 b)
Zeeland	2	S.	1895 Vlissingen. (Kon. Maatschappij „de Schelde“)	A. . . . 1897 B. . . . 25 Maart 1902	93.3	14.81	54	3900	Kad. v. 15 c.M. n ^o . 2 „ „ 12 „ „ „ „ „ „ 7.5 „ „ „ „ „ „ 7.5 „ „ „ „ „ „ 3.7 „ „ „ „ „ rev. v. 3.7 c.M. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 6 4 8 4 2	2	2	...	9818	19.47	1000	17	11.1	1600 b)	3250 b)
Utrecht	2	S.	1897 Amsterdam. (Rijkswert)	A. . . . 1898 B. . . . 20 Juni 1902	94.7	14.82	54	4033	K. v. 15 c.M. n ^o . 3 „ „ 12 „ „ „ „ „ „ 7.5 „ „ „ „ „ „ 3.7 „ „ „ „ „ rev. v. 3.7 c.M. „ v. 7.5 c.M. A. Mr. v. 7.5 c.M. A.	2 6 4 8 4 2	1	3	...	10167	19.61	1000	16	6	1600 b)	5600 b)

Pantser in millimeters. 1)					Bevond zich op 31 Decenber 1902:	BEMANNING.						Toestand op 1 April 1903.			Bijzondere teekeningen.	36.	37.
Gordel.	Toren of barbette.	Comm. toren.	Dek.	26.		Bepaalde sterkte (ongerekend de als bovenrol toegestane verhooging).		Aanwezige sterkte volgens op onderstaand tijdstip laatst ontvangen weekrapport.				Romp.	Werktuigen.	Ketels.			
						Euro-peanen.	Inlan-ders.	31 Dec. 1901.		31 Dec. 1902.							
								Euro-peanen.	Inlan-ders.	Euro-peanen.	Inlan-ders.						
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.		
.....		100 S.	50 S.	in dienst.	305	61	284	65	267	93	goed	goed	goed		Nam als vlaggeschip geregeld deel aan de oefeningen der Java-divisie en wel in April, Mei en Juni 1902 in het westelijk deel der Java-zee van uit Tandjoeng Priok, en in Juli, Augustus en September in het oostelijk deel der Java-zee, met Ampenan als hoofdstation, bij welke gelegenheid deel werd genomen aan de demonstratie tegen Kloengkoeng (Bali). Na van 11 tot 19 October te Soerabaja gedokt te zijn, kwam het schip 23 October weder te Tandjoeng Priok terug. Op 6 Januari 1903 werd deze bodem als vlaggeschip vervangen door de <i>Koningin-Regentes</i> , vertrok den 30sten d.a.v. naar Soerabaja en bleef aldaar verder tot het ondergaan van de noodige voorzieningen.		
.....		100 S.	50 S.	in dienst.	305	61	269	62	256	81	goed	goed	bruikbaar	De toestand der stoomketels is minder gunstig, aangezien zich telkens lekken voordoen aan de waterhouders zelve en hunne flensverbindingen, waardoor het volle vermogen nog niet ontwikkeld is kunnen worden.	Bleef tot 15 October 1902 in reparatie te Soerabaja, vertoefde daarna gedurende November te Ampenan en vertrok in het laatst der maand via Makassar naar Tandjoeng Priok, waar deze bodem 6 December aankwam. Van daar uit werd van December 1902 af geregeld deel genomen aan de oefeningen der Java-divisie in het westelijk deel der Java-zee en daarbij Cheribon en Telok Betoeng bezocht. Van 16 tot 20 Maart maakte het schip eene oefeningsreis in divisieverband met de <i>Koningin-Regentes</i> en de <i>Utrecht</i> , waarbij Semarang bezocht werd. Op 23 Maart vertrok de <i>Noordbrabant</i> naar Soerabaja om gedokt te worden.		
.....		100 S.	50 S.	in dienst.	305	61			283	93	goed	goed	goed		Vertrok 15 April 1902 van Tandjoeng Priok in divisieverband naar Soerabaja, kwam daar 29 April aan, maakte van 23 tot 29 April een tocht naar Poeloe Kambing voor oefeningen en werd van 30 April tot 3 Mei gedokt. Op 4 Mei vertrok deze bodem naar Tandjoeng Priok en kwam daar 6 Mei aan. Van 25 Mei tot 10 Juni bleef het schip te Cheribon, keerde toen te Tandjoeng Priok terug en kreeg daarna de opdracht om 20 Juni naar Singapore te vertrekken, ten einde het Nederlandsch-Indisch Gouvernement te vertegenwoordigen bij gelegenheid van de kroning van Z. M. den Koning van Groot-Britannië en Ierland. Daar ten gevolge van de plotselinge ziekte van den Koning de viering van de kroning werd uitgesteld, kon aan de opdracht toen geen uitvoering worden gegeven en keerde het schip 3 Juli te Tandjoeng Priok terug. Op 8 Juli vertrok de <i>Zeeland</i> naar Ampenan en nam deel aan de demonstratie tegen Kloengkoeng en aan de oefeningen der Java-divisie in het oostelijk deel der Java-zee, alleen onderbroken door eene reis van 4 tot 19 Augustus van Makassar naar Singapore, om de in Juni gegeven opdracht te voleindigen, waarna via Tandjoeng Priok teruggekeerd werd. Van 9 tot 16 October deed het schip dienst als vlaggeschip, kwam 15 October te Soerabaja en vertrok den 20sten d.a.v. naar Tandjoeng Priok. Van hier uit werd geregeld deel genomen aan de oefeningen der Java-divisie in het westelijk gedeelte der Java-zee, behalve van 22 November tot 16 December, toen het schip eene reis maakte naar Soerabaja om gedokt te worden en eenige voorzieningen te ondergaan. Daarna vertoefde de <i>Zeeland</i> te Tandjoeng Priok in reparatie.		
.....		100 S.	50 S.	in dienst.	305	61			267	77	goed	goed	goed	Een ketel is tijdelijk onbruikbaar door lekken op de flensen der waterhouders.	Kwam 20 Juni 1902 uit West-Indië te Tandjoeng Priok aan en werd daarna toegevoegd aan de Java-divisie. Van Tandjoeng Priok vertrok deze bodem 15 Juli naar Ampenan. In het begin van Augustus vertrok het schip naar Makassar en ondernam met den gouverneur van Celebes en onderhoorigheden eene excursie naar de Palos-baai. In het laatst van September keerde de <i>Utrecht</i> te Makassar terug en voegde zich in het begin van October weder bij de Java-divisie om deel te nemen aan de demonstratie tegen Kloengkoeng (Bali). Na beëindiging hiervan bleef het schip van 15 tot 30 October te Soerabaja om te dokken en vertrok daarna naar Tandjoeng Priok. Van hier uit nam de <i>Utrecht</i> , van November 1902 af, geregeld deel aan de oefeningen der Java-divisie in het westelijk gedeelte der Java-zee en bezocht daarbij enkele malen Cheribon en Telok Betoeng. Van 16 tot 20 Maart maakte het schip eene oefeningsreis in divisieverband met de <i>Koningin-Regentes</i> en de <i>Noordbrabant</i> , waarbij Semarang bezocht werd.		
RECAPITULATIE.																	
Indische militaire marine					816	529	984	657	802	602							
Auxiliair eskader					1749	358	1551	316	1627	357							
Totaal ingeschreven in de rol der schepen					2565	887	2535	973	2429	1049							
Personeel aan wal (in functiën, waarop bij de „Bepaalde sterkte“ was gerekend).					19	1	19	1	19	1							
Opgenomen in de rol van het departement der marine, behalve voornoemde 19, die den staf vormen					1	1	55	13	22	4							
Totalen-generaal					2584	888	2609	986	2470	1053							

Verrichtingen, bewegingen, enz.
gedurende het tijdvak van 1 April 1902
tot en met 31 Maart 1903.
(Zie voor het dokken en herstellen de
opgaven sub 6 van deze bijlage.)

Naam als vlaggeschip geregeld deel aan de oefeningen der Java-divisie en wel in April, Mei en Juni 1902 in het westelijk deel der Java-zee van uit Tandjoeng Priok, en in Juli, Augustus en September in het oostelijk deel der Java-zee, met Ampenan als hoofd-station, bij welke gelegenheid deel werd genomen aan de demonstratie tegen Kloengkoeng (Bali). Na van 11 tot 19 October te Soerabaja gedokt te zijn, kwam het schip 23 October weder te Tandjoeng Priok terug. Op 6 Januari 1903 werd deze bodem als vlaggeschip vervangen door de *Koningin-Regentes*, vertrok den 30sten d.a.v. naar Soerabaja en bleef aldaar verder tot het ondergaan van de noodige voorzieningen.

Bleef tot 15 October 1902 in reparatie te Soerabaja, vertoefde daarna gedurende November te Ampenan en vertrok in het laatst der maand via Makasser naar Tandjoeng Priok, waar deze bodem 6 December aankwam. Van daar uit werd van December 1902 af geregeld deel genomen aan de oefeningen der Java-divisie in het westelijk deel der Java-zee en daarbij Cheribon en Telok Betoeng bezocht. Van 16 tot 20 Maart maakte het schip eene oefeningsreis in divisieverband met de *Koningin-Regentes* en de *Utrecht*, waarbij Semarang bezocht werd. Op 23 Maart vertrok de *Noordbrabant* naar Soerabaja om gedokt te worden.

Vertrok 15 April 1902 van Tandjoeng Priok in divisieverband naar Soerabaja, kwam daar 29 April aan, maakte van 23 tot 29 April een tocht naar Poeloe Kambing voor oefeningen en werd van 30 April tot 3 Mei gedokt. Op 4 Mei vertrok deze bodem naar Tandjoeng Priok en kwam daar 6 Mei aan. Van 25 Mei tot 19 Juni bleef het schip te Cheribon, keerde toen te Tandjoeng Priok terug en kreeg daarna de opdracht om 20 Juni naar Singapore te vertrekken, ten einde het Nederlandsch-Indisch Gouvernement te vertegenwoordigen bij gelegenheid van de kroning van Z. M. den Koning van Groot-Britannie en Ierland. Daartoe gevolge van de plotselinge ziekte van den Koning de viering van de kroning werd uitgesteld, kon aan de opdracht toen geen uitvoering worden gegeven en keerde het schip 3 Juli te Tandjoeng Priok terug. Op 8 Juli vertrok de *Zeeland* naar Ampenan en nam deel aan de demonstratie tegen Kloengkoeng en aan de oefeningen der Java-divisie in het oostelijk deel der Java-zee, alleen onderbroken door eene reis van 4 tot 19 Augustus van Makasser naar Singapore, om de in Juni gegeven opdracht te voleindigen, waarna via Tandjoeng Priok teruggekeerd werd. Van 9 tot 16 October deed het schip dienst als vlaggeschip, kwam 15 October te Soerabaja en vertrok den 20sten d.a.v. naar Tandjoeng Priok. Van hier uit werd geregeld deel genomen aan de oefeningen der Java-divisie in het westelijk gedeelte der Java-zee, behalve van 22 November tot 16 December, toen het schip eene reis maakte naar Soerabaja om gedokt te worden en eenige voorzieningen te ondergaan. Daarna vertoefde de *Zeeland* te Tandjoeng Priok in reparatie.

Kwam 20 Juni 1902 uit West-Indië te Tandjoeng Priok aan en werd daarna toegevoegd aan de Java-divisie. Van Tandjoeng Priok vertrok deze bodem 15 Juli naar Ampenan. In het begin van Augustus vertrok het schip naar Makasser en ondernam met den gouverneur van Celebes en onderhoorigheden eene excursie naar de Palos-baai. In het laatst van September keerde de *Utrecht* te Makasser terug en voegde zich in het begin van October weder bij de Java-divisie, om deel te nemen aan de demonstratie tegen Kloengkoeng (Bali). Na beëindiging hiervan bleef het schip van 15 tot 30 October te Soerabaja om te dokken en vertrok daarna naar Tandjoeng Priok. Van hier uit nam de *Utrecht*, van November 1902 af, geregeld deel aan de oefeningen der Java-divisie in het westelijk gedeelte der Java-zee en bezocht daarbij enkele malen Cheribon en Telok Betoeng. Van 16 tot 20 Maart maakte het schip eene oefeningsreis in divisieverband met de *Koningin-Regentes* en de *Noordbrabant*, waarbij Semarang bezocht werd.

2. Specificatie betreffende het personeel der in Nederlandsch-Indië aanwezige oorlogsmarine bij het einde van elk der jaren 1901 en 1902.

OMSCHRIJVING.	Personeel der Indische militaire marine en van het auxiliair eskader, behalve dat van den stoomvaartdienst en het korps mariniers.			Stoomvaartdienst.			Mariniers.		Totalen.			
	Officieren.	Onderofficieren en minderen.		Officieren-machinist.	Onderofficieren en minderen.		Officieren.	Onderofficieren en minderen (Europeanen).	Officieren.	Onderofficieren en minderen.		
		Europeanen.	Inlanders.		Europeanen.	Inlanders.				Europeanen.	Inlanders.	Te zamen.
Ult. 1901 { Bepaalde sterkte a)	224	1474	412	9	444	486	7	430	240	2348	898	3246
{ Aanwezige sterkte b)	212	1495	450	9	420	536	4	469	225	2384	980	3370
Ult. 1902 { Bepaalde sterkte a)	221	1408	410	8	524	478	7	416	236	2348	888	3236
{ Aanwezige sterkte b)	c) 207	d) 1357	d) 528	8	e) 454	f) 525	5	439	220	2250	1053	3303

a) Zonder de als „bovenrol" toegestane overschrijding, welke sedert Juni 1899, wat de inlandsche schepelingen betreft, voorloopig van 10 op 20 % is gebracht.

b) Onder de „Aanwezige sterkte" zijn ook de van boord geëvacueerden begrepen, ten getale van 6 officieren en 131 minderen op ult. 1901 en 4 officieren en 169 minderen op ult. 1902. Behalve het personeel, dat vast aangewezen is voor het vervullen van betrekkingen aan wal, op welk personeel (15 officieren en 4 schrijvers, zoowel op ult. 1901 als op ult. 1902) ook bij de „Bepaalde sterkte" gerekend is, zijn nog gebezigt in functien of voor doeleinden, waarop bij de „Bepaalde sterkte" niet was gerekend: op ult. 1901 8 officieren en 7 minderen en op ult. 1902

9 officieren en 7 minderen. Voorts zijn onder de „Aanwezige sterkte" medegerekend op ult. 1901 2 luitenanten-ter-zee 2de klasse en 1 stuurman met verlof buiten bezwaar van den lande.

c) Hieronder 24 behorende tot den geneeskundigen dienst en 25 behorende tot het personeel der administratie. Onder de 158 zeeofficieren waren begrepen 29 adelborsten 1ste klasse.

d) Hieronder respectievelijk 434 Europeanen en 64 inlanders in andere graden dan die van matroos of lichtmatroos. De verschillende graden van Europeesch en van inlandsch matroos waren op ult. 1902 bezet als volgt:

GRADEN.	Europeanen.		Inlanders.		AANMERKINGEN.
	Bepaalde sterkte.	Aanwezige sterkte.	Bepaalde sterkte.	Aanwezige sterkte.	
Matrozen 1ste klasse	241	319	16	19	De inlandsche matrozen van een minderen graad dan de 1ste of 2de klasse worden enkel matrozen genoemd (zonder bijvoeging 3de klasse).
„ 2de „	241	245	16	2	
„ 3de „	330	313	169	255	
Lichtmatrozen	145	46	147	188	Onder de Europeesche lichtmatrozen telde men op ult. 1901 4 „jongens" en op ult. 1902 5 „jongens". Onder de inlandsche matrozen telde men op ult. 1901 18 matrozen-roerganger en 59 matrozen-looder en op ult. 1902 25 matrozen-roerganger en 60 matrozen-looder.
Te zamen	957	923	318	464	
Op ult. 1901 waren deze totalen	1011	1006	352	383	

e) 82 hoofd-machinisten, machinisten en aspirant-machinisten, benevens aanstokerspersoneel 372 koppen.

f) 18 korporaals-vuurstoker, 57 vuurstokers 1ste klasse-oliman, 215 vuurstokers 1ste klasse en 235 vuurstokers 2de klasse.

3. Statistiek over 1902 der aanvulling en verliezen onder het tot de oorlogsmarine in Nederlandsch-Indië behorende personeel.

Aanvulling.	EUROPEANEN.		INLANDERS. a)
	Officieren.	Onderofficieren en minderen.	
Aangebracht uit Nederland:			
per oorlogsschepen <i>Utrecht</i> en <i>Zeeland</i>	47	614	
per gouvernements-stoomschip <i>Fazant</i>	„	3	
per mail	40	265	
Teruggekeerde gedeserteerden	„	„	31
Te zamen	87	882	31
Aangenomen in Indië	„	„	163
	87	882	194
Totalen	969		b) 194

a) In percenten van de gemiddeld aanwezig geweest zijnde sterkte beliep in 1902 het verloop van het inlandsch personeel der oorlogsvloot als volgt: uithoofde van overlijden 1.28, afkeuring 1.48, desertie 5.64, verwijdering wegens veroordeeling 0.49, dienstbeëindiging 3.66, totaal 12.55, welke verhoudingscijfers over 1901 beliepen respectievelijk 1.2, 1.5, 2.9, 0.7 en 3 of totaal 9.3. Wat de aanvulling van het korps betreft, beliep het getal nieuw aangenomenen en dat dergenen, die zich reëngageerden, respectievelijk 16.15 en 18.83 % van de gemiddelde sterkte, tegen 7.20 en 32.63 % in 1901.

b) In 1902 reëngageerden zich 190 inlandsche schepelingen.

Verliezen.	EUROPEANEN.		INLANDERS. a)
	Officieren.	Onderofficieren en minderen.	
Teruggekeerd naar Nederland:			
per oorlogsschepen <i>Friesland</i> , <i>Sumatra</i> en <i>Tromp</i>	33	729	
per mail c)	56	207	
Ontslagen	2	10	d) 57
Overleden	e) 1	68	13
Gedeserteerd of vermist	„	2	57
	92	1016	127
Totalen	1108		127

c) Onder deze teruggekeerden zijn begrepen 121 afgekeurden voor verderen dienst in Indië.

d) Hieronder 5 wegens veroordeeling en 15 wegens afkeuring voor verderen dienst, zoodat het getal wegens dienstbeëindiging ontslagenen in verband met het groot aantal van hen die zich reëngageerden (zie noot b) niet meer bedroeg dan 37.

e) Deze overleed 29 December 1901, en werd in 1902 afgevoerd van de sterkte, aangezien de mededeeling omtrent het overlijden in dat jaar het departement der marine bereikte.

4. Statistiek van de bij het Indisch en het auxiliair eskader in Nederlandsch-Indië gedurende elk der jaren 1898 t/m 1902 behandelde zieken, benevens afzonderlijke opgaven nopens de afgekeurden en de overledenen.

I. Algemeen overzicht.

JAREN.	Gemiddelde sterkte op de vloot (volgens de zieken-rapporten).	Aantal zieken aan boord der oorlogsschepen in behandeling op 1 Januari.	Aantal ziektegevallen gedurende den loop van het jaar bijgekomen.	Te zamen.	Aantal ziektegevallen per 100 man gemiddeld op de vloot aanwezig (zie kol. 2).	Van het aantal behandelde (kolom 5)				Percentagewijze verhouding tot het totaal aantal ziektegevallen (kolom 5)		Totaal afgekeurden.	Totaal overledenen.	Percentagewijze verhouding tot de gemiddelde sterkte (kolom 2)	
						herstelden aan boord der oorlogsschepen.	werden geëvacueerd naar de hospitaal-herstellingsoorlogsschepen, enz.	overleden of kwamen om aan boord der oorlogsschepen.	bleven op 31 Dec. aan boord der oorlogsschepen in behandeling.	van de aan boord herstelden (kol. 7).	van de geëvacueerden (kol. 8).			van de afgekeurden.	van de overledenen.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.

EUROPEANEN.

1898	2958	227	5264	5491	185	4177	1147	7	160	76.06	20.88	194	16	6.55	0.54
1899	2300	100	4086	4246	184	3217	929	7	93	75.76	21.87	204	17	8.86	0.73
1900	2291	93	4175	4268	186	3171	886	13	198	74.29	20.75	100	21	4.62	0.91
1901	2547	198	4603	4801	188	3722	929	15	135	77.52	19.68	131	37	5.14	1.06
1902	2576	135	4119	4254	165	2968	1171	19	96	69.77	27.5	156	68	6.05	2.64

INLANDERS.

1898	948	61	1427	1488	156	1202	243	4	39	80.77	16.33	40	9	4.21	0.94
1899	894	39	1074	1113	124	855	233	2	23	76.81	20.93	42	9	4.69	1.00
1900	927	23	1141	1164	125	880	233	"	51	75.60	20.01	16	8	1.72	0.86
1901	999	52	1190	1242	124	1058	160	7	17	85.26	12.28	18	12	1.80	1.20
1902	1009	17	1301	1318	130	991	296	5	26	75.18	22.45	15	13	1.28	1.49

a) Wat de Europeanen betreft, wordt hier bedoeld op de voor den dienst in deze gewesten afgekeurden en naar Nederland teruggezonden.

II. Rangschikking van de lijders (voor zooveel gedurende het behandelde jaar in verpleging gekomen) naar de voornaamste ziektevormen.

BEHANDELD WEGENS:	EUROPEANEN.					INLANDERS.				
	1898.	1899.	1900.	1901.	1902.	1898.	1899.	1900.	1901.	1902.
Endemische ziekten	2020	1363	1271	1184	937	549	377	463	379	418
Epidemische ziekten	"	"	254	322	329	"	"	35	91	33
Sporadische ziekten	1128	927	913	1205	1293	205	151	145	170	270
Verwondingen en accidenten	598	476	496	574	481	178	138	114	182	156
Chirurgische ziekten	576	367	396	525	342	134	103	90	105	89
Oogziekten	63	58	27	48	33	64	43	30	34	27
Venerische ziekten	763	753	645	588	571	256	222	224	174	223
Syphilitische ziekten		68	61	68	51		24	15	10	26
Koortsrijke huidziekten	116	74	112	89	82	41	16	25	45	59
Totalen	5264	4086	4175	4603	4119	1427	1074	1141	1190	1301

III. Rangschikking als voren van de afgekeurden en de overledenen.

JAREN.	Beri-beri.		Cholera.		Malaria-ziekten.		Sporadische ziekten.		Chirurgische ziekten.		Oogziekten.		Syphilitische ziekten.		Venerische ziekten.		Gesneuveld.		Verdronken of op andere wijze omgekomen.		Totalen.	
	Eu-ropea-nen.	Inlan-ders.	Eu-ropea-nen.	Inlan-ders.	Eu-ropea-nen.	Inlan-ders.	Eu-ropea-nen.	Inlan-ders.	Eu-ropea-nen.	Inlan-ders.	Eu-ropea-nen.	Inlan-ders.	Eu-ropea-nen.	Inlan-ders.	Eu-ropea-nen.	Inlan-ders.	Eu-ropea-nen.	Inlan-ders.	Eu-ropea-nen.	Inlan-ders.	Eu-ropea-nen.	Inlan-ders.
AFGEKEURDEN.																						
1898	23	20	"	"	22	2	119	12	21	4	7	1	"	"	2	1	"	"	"	"	194	40
1899	8	25	"	"	38	1	140	9	13	1	2	4	3	2	"	"	"	"	"	"	204	42
1900	12	6	"	"	24	1	60	7	9	1	1	1	"	"	"	"	"	"	"	"	106	16
1901	9	7	"	"	17	"	98	4	5	4	2	2	"	1	"	"	"	"	"	"	131	18
1902	3	4	"	"	31	1	111	6	8	1	2	2	1	1	"	"	"	"	"	"	b) 156	15
OVERLEDENEN.																						
1898	1	3	"	"	5	"	4	5	"	1	"	"	"	"	"	"	1	"	5	"	16	9
1899	"	1	2	"	4	"	6	5	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	4	2	17	9
1900	"	2	"	"	8	3	8	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	5	"	21	8
1901	2	3	17	2	7	2	6	1	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	4	4	37	12
1902	"	3	49	3	10	1	4	4	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	5	2	c) 68	13

b) Hieronder zijn begrepen de afgekeurden die per oorlogsschip zijn gerepatriceerd.

c) Hieronder is niet begrepen 1, overleden op 29 December 1901, die elders nu eerst is vermeld.

5. Opgaven betreffende de kosten van dokken, schoonmaken, schilderen, herstellen en aanbrengen van wijzigingen aan de hieronder genoemde schepen der Indische militaire marine en van het auxiliair eskader (deze laatste voor zoover zij komen ten laste van de Indische begrooting).

I. Schepen der Indische militaire marine. a)

N A A M VAN HET S C H I P.	Kosten van het schip geheel gereed in Ned.-Indië.	Jaar.	Jaarlijksche uitgaven aan herstellingen, enz.		N A A M VAN HET S C H I P.	Kosten van het schip geheel gereed in Ned.-Indië.	Jaar.	Jaarlijksche uitgaven aan herstellingen, enz.	
			Bedrag.	Percents- gewijze in verhouding tot de kosten nieuw. (zie kolom 2.)				Bedrag.	Percents- gewijze in verhouding tot de kosten nieuw. (zie kolom 2.)
1.	2.	3.	4.	5.	1.	2.	3.	4.	5.
<i>Samatra</i> (In Ned.-Indië aangeko- men 22 Nov. 1891).	f 1 066 000	1891	f 6 113,23	0.57	<i>Java</i> (Aankomst als voren 8 Juni 1886).	f 599 300	1886	"	"
		1892	5 827,52	0.55			1887	"	"
		1893	25 772,22	2.42			1888	f 5 412,80	0.90
		1894	b) 32 476,56	3.05			1889	"	"
		1895	b) 98 433,50	9.23			1890	13 132,07 ⁵	2.19
		1896	8 905,47 ⁵	0.84			1891	3 029,20 ⁵	0.51
		1897	14 026,94 ⁵	1.32			1892	3 987,85 ⁵	0.66
		1898	b) 35 680,77	3.34			1893	b) 57 392,02	9.58
		1899	16 780,42	1.58			1894	b) 77 000,71 ⁵	12.85
		1900	11 713,09	1.09			1895	b) 55 336,49 ⁵	9.23
		1901	9 242,90	0.87			1896	3 262,05 ⁵	0.54
		1902	c) 6 458,41 ⁵	0.61			1897	2 929,33 ⁵	0.49
							1898	1 701,65 ⁵	0.28
							1899	158,47	0.03
							1900	9 863,66 ⁵	1.65
							1901	7 873,87	1.32
							1902	d) 10 960,34 ⁵	1.83
			f 271 431,04 ⁵	25.47				f 252 040 56	42.06
			zijnde gemid- deld per jaar	zijnde gemid- deld per jaar				zijnde gemid- deld per jaar	zijnde gemid- deld per jaar
			f 24 453,25	2.3 %				f 15 275,19	2.55 %

a) Deze opgaven betreffen alleen de na 1885 in dienst gestelde schepen.

b) Deze uitgaven betreffen eene groote herstelling aan romp, werktuigen en ketels.

c) Onder deze uitgaven zijn niet begrepen de kosten van de groote reparatie in Nederland uitgevoerd.

d) Onder deze uitgaven is begrepen een gedeelte der kosten voor de vervaardiging van een stel nieuwe stoomketels.

N A A M VAN HET S C H I P.	Kosten van het schip geheel gereed in Ned.-Indië.	Jaar.	Jaarlijksche uitgaven aan herstellingen, enz.		N A A M VAN HET S C H I P.	Kosten van het schip geheel gereed in Ned.-Indië.	Jaar.	Jaarlijksche uitgaven aan herstellingen, enz.	
			Bedrag.	Percents- gewijze in verhouding tot de kosten nieuw. (zie kolom 2.)				Bedrag	Percents- gewijze in verhouding tot de kosten nieuw. (zie kolom 2.)
1.	2.	3.	4.	5.	1.	2.	3.	4.	5.
<i>Flores</i> (Aankomst als voren 28 Oct. 1887).	f 357 140	1887 1888 1889 1890 1891 1892 1893 1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902	" f 2 405,87 31,50 4 130,64 5 952,08 ⁵ 6 861,88 ⁵ 5 963,31 ⁵ 5 024,43 13 410,06 ⁵ 13 068,54 41 494,78 ⁵ 27 751,14 ⁵ 2 701,57 ⁵ 2 887,89 2 331,75 ⁵ 11 768,62 ⁵	" 0.67 0.01 1.16 1.67 1.92 1.97 1.41 3.75 3.66 11.62 7.77 0.76 0.81 0.65 3.29	<i>Borneo</i> (Aankomst als voren 6 Febr. 1894).	f 601 500	1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902	f 7 029,12 ⁵ 1 083,29 ⁵ 15 167,19 ⁵ 1 967,68 14 095,13 1 496,52 2 904,80 35 286,50 43 954,96	1.17 0.18 2.52 0.33 2.33 0.25 0.48 5.87 7.31
			f 145 784,07 ⁵ zijnde gemid- deld per jaar f 9 591,06	40.82 zijnde gemid- deld per jaar 2.69 %	<i>Nias</i> (Aankomst als voren 11 April 1896).	410 590	1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902	f 662 11 ⁵ 3 271,48 5 642,36 1 572,76 ⁵ 32 000,23 ⁵ 4 647,70 ⁵ 5 484,45	0.15 0.79 1.38 0.38 7.79 1.13 1.34
<i>Ceram</i> (Aankomst als voren 29 Oct. 1887).	356 120	1887 1888 1889 1890 1891 1892 1893 1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902	" f 2 855,22 ⁵ 3 389,15 11 656,94 1 730,21 4 185,56 ⁵ 6 233,06 6 079,64 ⁵ 5 952,81 ⁵ 9 150,93 ⁵ 4 113,59 ⁵ 49 733,93 ⁵ 39 564,88 1 003,31 ⁵ 4 525,82 ⁵ 2 759,09 ⁵	" 0.80 0.95 3.27 0.48 1.18 1.75 1.71 1.67 2.57 1.15 13.97 11.11 0.28 1.27 0.77				f 53 281,11 zijnde gemid- deld per jaar f 7 952,40	12.96 zijnde gemid- deld per jaar 1.94 %
			f 152 934,19 zijnde gemid- deld per jaar f 10 061,46	42.93 zijnde gemid- deld per jaar 2.82 %	<i>Mataram</i> (Aankomst als voren 31 Maart 1897).	381 630	1897 1898 1899 1900 1901 1902	g) f 11 621,03 ⁵ 4 357,35 4 119,51 2 871,13 ⁵ 7 484,81 ⁵ 10 206,42 ⁵	3.04 1.14 1.08 0.75 1.26 2.68
			f 105 366,74 ⁵ zijnde gemid- deld per jaar f 9 940,26	23.52 zijnde gemid- deld per jaar 2.22 %	<i>Edi</i> (Aankomst als voren 13 Aug. 1897).	406 000	1897 1898 1899 1900 1901 1902	f 1 967,75 3 654,29 ⁵ 5 241,95 ⁵ 3 277,43 3 335,60 28 694,57 ⁵	0.48 0.90 1.29 0.79 0.82 7.07
<i>Lombok</i> (Aankomst als voren 21 Mei 1892).	448 000	1892 1893 1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902	f 3 791,05 ⁵ 4 149,96 2 882,60 " 21 073,03 ⁵ 2 641,94 ⁵ 70,— 118,38 ⁵ 9 319,73 29 150,86 32 169,17 ⁵	0.84 0.93 0.61 4.70 0.59 0.02 0.03 2.08 0.51 7.18			f 46 121,60 ⁵ zijnde gemid- deld per jaar f 8 541,04	11.35 zijnde gemid- deld per jaar 2.1 %	
			f 105 366,74 ⁵ zijnde gemid- deld per jaar f 9 940,26	23.52 zijnde gemid- deld per jaar 2.22 %	<i>Serdang</i> (Aankomst als voren 7 Dec. 1897).	406 000	1897 1898 1899 1900 1901 1902	f 3 336,11 3 544,71 3 876,28 4 142,71 ⁵ 2 168,36 ⁵	0.82 0.87 0.95 1.02 0.53
<i>Sumbawa</i> (Aankomst als voren 7 Juni 1892).	419 800	1892 1893 1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902	f 3 287,89 2 620,28 ⁵ 4 442,49 ⁵ 8 064,07 ⁵ 1 177,74 ⁵ 8 953,54 ⁵ 363,10 16 411,99 8 472,78 26 938,99 8 738,30 ⁵	0.78 0.62 1.06 1.92 0.28 2.14 0.09 3.91 2.02 6.42 2.08			f 17 068,18 zijnde gemid- deld per jaar f 3 346,70	4.19 zijnde gemid- deld per jaar 0.82 %	
			f 89 471,20 zijnde gemid- deld per jaar f 8 440,68	21.32 zijnde gemid- deld per jaar 2.01 %	<i>Koetei</i> (Aankomst als voren 5 Nov. 1898).	386 965	1898 1899 1900 1901 1902	f 150,— 1 396,50 2 122,71 ⁵ 7 802,35 8 246,09 ⁵	0.04 0.36 0.55 2.02 2.13
			f 19 717,66 zijnde gemid- deld per jaar f 4 694,68	5.10 zijnde gemid- deld per jaar 1.21 %					

e) Onder dit bedrag is begrepen f 9 540,29⁵ voor den aankoop van nieuwe ketels, welke in 1898 zijn ingezet

f) Deze uitgaven betreffen eene groote herstelling aan romp, ketels en werktuigen, waaronder het versterken van het verband in het achterschip, naar aanleiding van het ten tweeden male breken der schroefas.

g) Deze uitgaven zijn voornamelijk veroorzaakt door eene herstelling aan den romp ter versterking van het dekverband onder de kanonnen van 10.5 c.M. A.

N A A M VAN HET S C H I P.	Kosten van het schip geheel gereed in Ned.-Indië	Jaar.	Jaarlijkse uitgaven aan herstellingen, enz.		N A A M VAN HET S C H I P.	Kosten van het schip geheel gereed in Ned.-Indië.	Jaar.	Jaarlijkse uitgaven aan herstellingen, enz.	
			Bedrag.	Percents- gewijze in verhouding tot de kosten nieuw. (zie kolom 2)				Bedrag.	Percents- gewijze in verhouding tot de kosten nieuw. (zie kolom 2.)
1.	2.	3.	4.	5.	1.	2.	3.	4	5.
<i>Siboga</i> (Aankomst als voren 25 Jan. 1899).	f 386 965	1899 1900 1901 1902	f 4 354,26 7 445 69 2 420,13 4 127,34 ⁵	1.13 1.92 0.63 1 07	<i>Cerberus</i> (torpedoboot) (Aankomst als voren 6 Febr. 1889.)	1889 t/m 1897 1898 1899 1900 1901 1902	f i) f i) f i) f i) f i)	28 929,06 ⁵ 12 394,05 4 472,64 3 173,81 ⁵ 2 698,17 ⁵ 37,80	
<i>Assahan</i> (Aankomst als voren 10 Jan. 1901).	413 900	1901 1902	f 1 841,53 ⁵ 4 028,46 ⁵	0.44 0 97				f 51 705,54 ⁵ zijnde gemid- deld per jaar f 3 719,82	
			f 5 870,— zijnde gemid- deld per jaar f 2 935,—	1.41 zijnde gemid- deld per jaar 0 71 %	<i>Hydra</i> (torpedoboot.) (Aankomst als voren 17 Nov. 1900.)	f 171 200	1900 1901 1902	f 438,80 ⁵ k) 7 696,36 ⁵ 3 041,10 ⁵	0.26 4.49 1.78
<i>Van Gogh</i> (opnemingsvaartuig) (Aankomst als voren 4 Juli 1899).	298 500	1899 1900 1901 1902	k) f 11 229,02 " " 7 421,30 ⁵ " " 4 333,13	3.76 " " 2.49 1.45				f 11 176,27 ⁵ zijnde gemid- deld per jaar f 5 322,04	6.53 zijnde gemid- deld per jaar 3.11 %
			f 22 983.45 ⁵ zijnde gemid- deld per jaar f 6 560,70	7.70 zijnde gemid- deld per jaar 2 2 %	<i>Scylla</i> (torpedoboot.) (Aankomst als voren 17 Nov. 1900.)	171 200	1900 1901 1902	f 340,68 ⁵ k) 10 225,79 ⁵ k) 3 825,81	0.2 5.97 2.23
<i>Van Doorn</i> (opnemingsvaartuig) (Aankomst als voren 15 Dec. 1901).	363 500	1901 1902	f 5,— 1 699,69	" 0.47				f 14 392,29 zijnde gemid- deld per jaar f 6 853,47	8.40 zijnde gemid- deld per jaar 4 %
			f 1 704,69 zijnde gemid- deld per jaar f 1 704,69	0.47 zijnde gemid- deld per jaar 0.47 %					

h) Deze uitgaven betreffen voornamelijk het verbeteren van de ventilatie in de machinekamer.

i) Deze uitgaven betreffen eene groote herstelling aan romp en ketel, zoomede de transformatie tot vischtorpedoboot.

k) Deze uitgaven betreffen in hoofdzaak het aanbrengen van wijzigingen voor betere ventilatie als anderszins.

II. Schepen van het auxiliair eskader.

N A A M VAN HET S C H I P.	Jaar.	Kosten van dokken, enz.
<i>Koningin Wilhelmina der Nederlanden</i> (In Ned-Indië aangekomen 14 Jan. 1900.)	1900 1901 1902	" f 9 577,10 1 091,73
<i>Friesland</i> (Aangekomen als voren 16 Maart 1899.)	1899 1900 1901 1902	3 260,75 ⁵ " 3 313,31 2 014,42
<i>Gelderland</i> (Aangekomen als voren 29 Jan. 1901.)	1901 1902	3 019,88 3 122,18
<i>Noordbrabant</i> (Aangekomen als voren 23 Maart 1901.)	1901 1902	1 558,90 ⁵ 4 511,37
<i>Piet Hein</i> (Aangekomen als voren 16 Maart 1899.)	1899 1900 1901 1902	1 143,17 1 239,74 ⁵ 1 518,02 ⁵ 4 131,41
<i>Tromp</i> (Aangekomen als voren 4 Febr. 1900.)	1900 1901 1902	" 2 260,51 ⁵ "
<i>Zeeland</i> (Aangekomen als voren 25 Maart 1902.)	1902	3 331,72 ⁵
<i>Utrecht</i> (Aangekomen als voren 20 Juni 1902.)	1902	4 723,53

6. Opgaven over het tijdvak 1 April 1902 t m 31 Maart 1903 betreffende het dokken, enz. door schepen der oorlogs- en der gouvernementsmarine.

Te Soerabaja (marine-etablisement), te Sabang (gouvernementsdok in particuliere exploitatie) en te Tandjoeng Priok (particuliere werf).

NAMEN DER SCEPEN.	Plaats waar het schip is gedokt of gerepareerd.	Datum van aankomst. 1)	Datum van vertrek. 1)	VERDERE AANTEKENINGEN.
Indische militaire marine.				
<i>Koning der Nederlanden</i> . . .	Soerabaja.	20 Febr. 1903	28 Febr. 1903	Dokken en herstellingen. In verschillende maanden werden door het marine-etablisement eenige voorzieningen aan dit wachtschip, dat ter reele geankerd bleef, uitgevoerd, voornamelijk aan de stoomketels, waarbij veel last van lekken werd ondervonden en waarvan alle vlampijpen werden verwisseld.
<i>Bali</i>	id.	12 Maart 1902	3 Mei 1902	Dokken en herstellingen.
<i>Java</i>	id.	19 Maart 1903	Ult. Maart 1903 nog aanwezig	Id.
<i>Ceram</i>	id. id.	10 April 1902 21 Maart 1903	7 Mei 1902 Ult. Maart 1903 nog aanwezig	Id. Dokken en kleine herstellingen.
<i>Flores</i>	Tandjoeng Priok	6 Nov. 1902	5 Jan. 1903	Dokken en herstellingen, waaronder verwisselen van alle vlam- en eenige steunpijpen.
<i>Sumbawa</i>	Soerabaja. Sabang id.	10 April 1901 17 Juli 1902 2 Dec. "	12 April 1902 30 Juli " 8 Dec. "	17 Maart 1902 na een groote herstelling in dienst gesteld, werden daarna nog eenige kleinere voorzieningen uitgevoerd. Dokken en kleine herstelling aan de huidplaten, die sterk ingevreten zijn. Dokken en kleine herstellingen.
<i>Lombok</i>	Soerabaja.	28 Mei 1900	Ult. Maart 1903 nog aanwezig	11 Juni 1900 buiten dienst gesteld. De reparaties waren op ult. Maart 1903 beëindigd; het schip was gereed voor indienststelling.
<i>Borneo</i>	id.	10 Mei 1899	id.	Buiten dienst gesteld 6 Dec. 1899. De belangrijke herstellingen aan dit schip, waaronder de versterking van het verband in het achterschip zijn beëindigd, wat het vak van scheepsbouw betreft; de machinereparaties duren nog voort. 7 Juni werd het schip van de helling weer te water gelaten. De beide achters te kanonnen zijn, om tegemoet te komen aan den vermeerderden diepgang, weggenomen.
<i>Nias</i>	id. Sabang.	2 Sept. 1902 12 Jan. 1903	27 Sept. 1902 20 Jan. 1903	Dokken en herstellingen. Dokken en kleine herstelling.
<i>Mataram</i>	Soerabaja.	5 Jan. 1901	Ult. Maart 1903 nog aanwezig	Is 21 Jan. 1901 buiten dienst gesteld tot het ondergaan van de noodige herstellingen. De werkzaamheden vorderden in 1902 ten gevolge van het vele meer dringende werk slechts weinig.
<i>Edi</i>	Tandjoeng Priok Soerabaja.	3 Mei 1902 19 Dec. "	9 Sept. 1902 6 Febr. 1903	Dokken en groote herstellingen, na 5 jaar onafgebroken dienst. Dokken, herstellingen en wijzigingen in verband met de oestemming van het schip (oploeden van het telegraafkabeltracé Shanghai—Palao-eilanden—Guam—Menado).
<i>Serdang</i>	id.	20 Febr. 1901	Ult. Maart 1903 nog aanwezig	Is 1 Jan. 1902 buiten dienst gesteld. Aan de reparaties werd in 1902 zoo goed als niet gewerkt ten gevolge van het vele meer dringende werk.
<i>Koetei</i>	Sabang. id. Soerabaja.	28 Maart " 30 Juli 1902 17 Oct. "	3 April 1902 2 Aug. " 29 Nov. "	Dokken en kleine herstellingen. Dokken en herstellingen. Id.
<i>Siboga</i>	Sabang. id. id.	19 Mei " 26 Sept. " 17 Febr. 1903	29 Mei " 9 Oct. " 23 Febr. 1903	Id. Dokken en kleine herstellingen. Id.
<i>Assahan</i>	id. id. id.	1 Juni 1902 14 Oct. " 23 Febr. 1903	11 Juni 1902 21 Oct. " 28 Febr. 1903	Dokken en kleine herstellingen. Id. Dokken en herstellingen.
<i>Cerberus</i>	Soerabaja.	1 April 1902 reeds aanwezig	Ult. Maart 1903 nog aanwezig	De boot werd op de heiling staande het geheele jaar geconserveerd.
<i>Hydra</i>	id.	—	—	Tusschen de vaarbeurten onderging de boot kleine herstellingen en werd tevens gedokt van 14—24 Mei, 28 Mei—2 Juni, 4—9 Juli, 16—20 Aug., 6—10 Oct., 4—23 Dec., 5—16 Febr., 7—9 Maart en 23—26 Maart.
<i>Scylla</i>	id.	7 Dec. 1900	16 Sept. 1902	Herstellingen en wijzigingen. Tevens onderging de boot tusschen de vaarbeurten kleine herstellingen en werd gedokt van 7—9 April, 10—13 Juni, 31 Juli—1 Aug., 4—8 Sept., 6—10 Oct., 16—20 Dec., 24 Febr.—7 Maart en 23—26 Maart.
<i>Van Gogh</i>	id. id.	18 Juni 1902 20 Febr. 1903	5 Juli " 21 Febr. 1903	Dokken en herstellingen (averij belcopen ten gevolge van het stooten op een rif). Dokken en kleine herstelling.

1) De opgegeven datums geven de grenzen aan van het geheele tijdvak, gedurende hetwelk de schepen te Soerabaja en Tandjoeng Priok vertoefden, en niet slechts die van het tijdvak gedurende hetwelk de schepen in herstelling of in het

dok geweest zijn. De opgegeven datums voor de te Sabang gedokt hebbende schepen zijn echter die van opnemng in het dok en tewaterlating.

NAMEN DER SCHEPEN.	Plaats waar het schip is gedokt of gerepareerd.	Datum van aankomst. 1)	Datum van vertrek. 1)	VERDERE AANTEKENINGEN.
<i>Satelliet</i>	Soerabaja. id.	12 Juli 1902 1 Nov. "	15 Juli 1902 24 Jan. 1903	Dokken en een kleine herstelling. 1 Nov. 1902 buiten dienst gesteld; opgelapt en 24 Jan. 1903 tijdelijk over- gegeven aan het departement der burgerlijke openbare werken voor den waar- nemingsdienst in Straat Madoera.
<i>Bromo</i>	id.	id.	id.	Dit voormalig wachtschip werd geconserveerd bij het marine-etablisement tot het in Mei 1902 werd ingericht voor logementschip ter reede voor de equipages van in reparatie zijnde schepen. In Juni werd het schip het eerst voor dit doel gebezigd; is het schip tijdelijk niet bewoond, dan wordt het binnen gesleept en door het marine-etablisement geconserveerd.
<i>Prins Hendrik der Nederlanden</i>	id.	10 Maart 1903	18 Maart 1903	Dokken voor periodiek onderhoud. In begin 1903 werd tevens de gelegenheid tot berging van munitie aan boord uitgebreid.

Auxiliair eskader.

<i>Koningin Wilhelmina der Neder- landen</i>	Soerabaja.	14 Aug. 1902	21 Nov. 1902	Dokken en herstellingen; gereed maken voor de reis naar Nederland.
<i>Piet Hein</i>	Tandjoeng Priok Soerabaja. id.	23 Maart " 7 Aug. " 18 Oct. "	28 April " 16 Aug. " 12 Dec. "	Herstellingen. Dokken en kleine herstellingen. Dokken en herstellingen; gereed maken voor de reis naar Nederland.
<i>Friesland</i>	id.	29 Dec. 1901	26 April "	Dokken en herstellingen, waaronder belangrijke voorzieningen aan de condensors geheel gereed maken voor de reis naar Nederland.
<i>Gelderland</i>	Tandjoeng Priok Soerabaja. id. id. id.	17 Maart 1902 19 April " 3 Sept. " 10 Oct. " 1 Febr. 1903	14 April " 2 Mei " 6 Sept. " 20 Oct. " Ult. Maart 1903 nog aanwezig	Herstellingen aan een der W. P. ketels. Dokken en kleine herstellingen. Kleine herstellingen. Dokken en kleine herstellingen. Dokken en herstellingen. Tevens onderging deze bodem in den loop van 1902 eenige malen herstellingen van weinig belang bij de Droogdokmaatschappij „Tandjong Priok”.
<i>Noordbrabant</i>	id. id.	29 Dec. 1901 26 Maart 1903	31 Oct. 1902 Ult. Maart 1903 nog aanwezig	Dokken en belangrijke herstellingen voornamelijk aan ketels en hulpwerktuigen Ook voor dezen bodem werden enkele kleinere herstellingen uitgevoerd door de Droogdokmaatschappij „Tandjong Priok”. Dokken.
<i>Zeeland</i>	id. id. id. Tandjoeng Priok	30 April 1902 10 Oct. " 24 Nov. " 31 Dec. "	3 Mei 1902 20 Oct. " 13 Dec. " Ult. Maart 1903 nog aanwezig	Id. Kleine herstellingen. Dokken en kleine herstellingen. Herstellingen aan een waterpijpketel en aan de hulpwerktuigen en pijpleidingen.
<i>Utrecht</i>	Soerabaja.	15 Oct. "	31 Oct. 1902	Dokken en herstellingen. Tevens werden door de Droogdokmaatschappij „Tandjong Priok” enkele kleinere herstellingen uitgevoerd.

Gouvernementsmarine.

<i>Havik</i>	Soerabaja.	26 Mei 1902	Ult. Maart 1903 nog aanwezig	Is 26 Mei 1902 buiten dienst gesteld ten einde de noodige voorzieningen te onder- gaan en gereed te worden gemaakt voor proeven in het belang der defensie.
<i>Gier</i>	Sabang id. id.	7 Juli " 28 Oct. " 28 Febr. 1903	16 Juli 1902 1 Nov. " 4 Maart 1903	Dokken en kleine herstellingen. Dokken, kleine herstellingen, aanbrengen van davits voor het voeren van een stoomsloep. Dokken en herstellingen.
<i>Albatros</i>	id. id. id.	24 Juni 1902 24 Nov. " 31 Maart 1903	3 Juli 1902 24 Nov. " Ult. Maart 1903 nog aanwezig	Dokken en kleine herstellingen. Dokken. Dokken en herstellingen.
<i>Zwaluw</i>	Soerabaja.	7 April 1902	14 Mei 1902	Id.
<i>Condor</i>	Sabang.	12 Febr. 1903	17 Febr. 1903	Dokken en een kleine herstelling.
<i>Reiger</i>	Soerabaja.	14 Aug. 1902	16 Aug. 1902	Dokken en kleine herstellingen. Aan dezen bodem, die te Soerabaja gestationneerd is, werden tevens tusschen de vaartijden meermalen kleine reparaties door het marine-etablisement verricht.
<i>Raaf</i>	id.	4 Nov. "	Ult. Maart 1903 nog aanwezig	10 Nov. 1902 bij het marine-etablisement buiten dienst gesteld tot het ondergaan van de noodige herstellingen na ruim 4 jaren onafgebroken dienst.
<i>Zeeduif</i>	id.	21 Febr. "	7 Maart 1903	23 Febr. 1902 buiten dienst gesteld. De reparaties werden beëindigd en het schip werd voorzien van kimkielen. 23 Febr. 1903 weder in dienst gesteld ter ver- vanging van de <i>Flamingo</i> en 7 Maart vertrokken naar het station Riouw.
<i>Zwaan</i>	id.	4 Mei 1902	26 Mei 1902	Dokken en herstellingen.
<i>Flamingo</i>	id.	16 Febr. 1903	Ult. Maart 1903 nog aanwezig	Is 23 Febr. 1903 buiten dienst gesteld bij het marine-etablisement om de noodige voorzieningen te ondergaan, aangezien door het scheuren van een der vuren van den stoomketel het vaartuig niet meer kon stomen.
<i>Pelikaan</i>	Soerabaja.	19 Dec. 1902	27 Jan. 1903	Dokken en herstellingen.

NAMEN DER SCHEPEN.	Plaats waar het schip is gedokt of gerepareerd.	Datum van aankomst. 1)	Datum van vertrek. 1)	VERDERE AANTEKENINGEN.
<i>Glatik</i>	Soerabaja.	14 Jan. 1902	11 Oct. 1902	23 Jan. 1902 buiten dienst gesteld. De noodige herstellingen werden beëindigd, kimkielen werden aangebracht en het schip werd 6 Oct. 1902 weder in dienst gesteld.
	Sabang.	20 Jan. 1903	30 Jan. 1903	Dokken en kleine herstellingen.
<i>Snip</i>	Tandjoeng Priok	25 Mei 1902	1 Juni 1902	Dokken en herstellingen.
	id.	20 Oct. "	25 Oct. "	Dokken en een kleine herstelling.
	id.	25 Dec. "	7 Jan. 1903	Herstellingen. Tusschen d. vaarburten in werd in Dec. 1902 aan boord nog een laadkraan van 1500 K.G. heftvermogen opgesteld.
	Soerabaja.	16 Febr. 1903	22 Febr. "	Dokken en een kleine herstelling.
<i>Kwartel</i>	Sabang.	30 Mei 1902	1 Juni 1902	Dokken en kleine herstellingen.
	id.	20 Sept. "	22 Sept. "	Dokken.
	Soerabaja.	2 Oct. "	16 Nov. "	Dokken, kleine herstellingen, aanbrengen van kimkielen.
<i>Fazant</i>	id.	8 Maart "	29 Mei "	Werd geconserveerd; eenige wijzigingen werden aangebracht en het schip werd 26 Mei voor het eerst in dienst gesteld.
	Tandjoeng Priok	6 Dec. 1902	10 Dec. "	Dokken en een kleine herstelling.
<i>Hasenwind</i>	Sabang.	22 April "	1 Mei "	Dokken en verwisselen der vlampijpen.
	id.	7 Sept. "	9 Sept. "	Dokken en een kleine herstelling.
	id.	2 Jan. 1903	6 Jan. 1903	Dokken.
<i>Dog</i>	id.	3 April 1902	21 April 1902	Dokken en herstellingen.
	id.	31 Aug. "	6 Sept. "	Dokken en kleine herstellingen.
	id.	2 Jan. 1903	6 Jan. 1903	Id.
<i>Brak</i>	id.	22 April 1902	1 Mei 1902	Id.
	id.	22 Aug. "	30 Aug. "	Dokken en herstellingen.
	id.	7 Jan. 1903	10 Jan. 1903	Id.
<i>Spits</i>	id.	11 Juni 1902	23 Juni 1902	Dokken, herstellingen en wijzigingen.
	id.	6 Nov. "	10 Nov. "	Dokken en herstellingen.
	id.	8 Febr. 1903	12 Febr. 1903	Id.
<i>Tamang</i>	Soerabaja.	17 Oct. 1902	—	24 Oct. 1902 buiten dienst gesteld bij het marine-etablisement ten einde een onderzoek in te stellen naar den algemeenen toestand van het vaartuig. Het schip werd daartoe 14 Nov. 1902 op de helling gehaald. Het onderzoek wees uit dat het vaartuig geen reparatie meer waard was en thans wordt het, ingevolge Gouv. Bt. 12 Febr. 1903 n°. 6, gesloopt in eigen beheer.

7. Opgaaf van de hoeveelheden steenkolen, waarmede de marine-steenkolendepôts in Nederlandsch-Indië gedurende het tijdvak 1 April 1902 t/m 31 Maart 1903 zijn aangevuld.

Depôts te:	Ombilin-kolen.		Borneo-kolen.		Cardiff-ko'en.		Australische kolen.	
	Hoeveelheid (in tonnen van 1000 K.G.). a)	Prijs per ton	Hoeveelheid (in tonnen van 1000 K.G.).	Prijs per ton.	Hoeveelheid (in Eng. tonnen van 1017 K.G.).	Prijs per Eng. ton.	Hoeveelheid (in Eng. tonnen van 10.7 K.G.).	Prijs per Eng. ton.
Tandjoeng Priok (Batavia)	4 245 (970)	f 16,20	"	"	b) 13 730	f 17,49	"	"
Soerabaja	"	"	"	"	14 295	17,49	"	"
Djambi Palembang)	2 287 (673)	22,20	"	"	"	"	"	"
Laboean Deli (Oostkust van Sumatra)	546 (198)	22,80	"	"	"	"	"	"
Oeloe Lheue (Atjeh)	1 603	16,80	"	"	"	"	"	"
Sabang (Poeloe We)	7 421	16,80	"	"	"	"	"	"
Pontjan Ketjil (Tapanoei)	250	16,20	"	"	"	"	"	"
Poeloe Bajan (Riouw)	549 (199)	23,20	"	"	"	"	"	"
Muntok (Banka)	470 (100)	20,70	"	"	"	"	"	"
Bandjermasin (Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo)	"	"	868	f 7,75	"	"	"	"
Makassar (Celebes)	"	"	"	"	c) 6 175	21,35	2 422	f 18,36
Kema (Menado)	"	"	"	"	"	"	1 020	18,36
Amboina	"	"	"	"	"	"	2 090	18,36
Ternate	"	"	"	"	"	"	1 300	18,36
Hanisi (Timor)	"	"	"	"	"	"	1 131	18,36
Doreh (Nieuw-Guinea)	"	"	"	"	"	"	d) 100	"
Fak Fak (Nieuw-Guinea)	"	"	"	"	"	"	d) 250	"
Banjoewangi (Oostkust van Java)	916 (96)	22,30	"	"	d) 120	"	"	"
Poso (Oostkust van Celebes)	"	"	"	"	"	"	e) 100	"
Tepa (eiland Baber)	"	"	"	"	"	"	f) 50	"
	18 287		868		34 320		8 483	

a) De tusschen () geplaatste bedragen geven aan hoeveel Ombilin-kolen van 1 Jan.—ult. Maart 1903 in de depôts ontvaagen werden tegen den prijs voor het jaar 1903 vastgesteld, die voor alle depôts f 2,30 lager is dan in 1902.

b) Hieronder 5 074 ton tegen f 17,13 per ton.

c) Hieronder 2 876 ton tegen f 19,29 per ton.

d) Deze kolen werden aangevoerd uit het depôt te Soerabaja.

e) Deze kolen werden aangevoerd uit het depôt te Ternate.

f) Deze kolen werden aangevoerd uit het depôt te Amboina.

8. Opgaven nopens de kosten en productie van het marine-etablisement te Soerabaja.

I. Specificatie van de algemeene kosten.

	1898.	1899.	1900.	1901.	1902.
Toezicht op de werkzaamheden (traktementen, toelagen, premien, enz. van het vast personeel) . . .	f 275 202	f 259 039	f 267 439	f 286 679	f 310 922
Onderhoud van het werkmaterieel en den inventaris der werf, bewaking en verlichting	87 810	91 692	92 270	95 905	91 590
Werkzaamheden aan materieel en gebouwen, met inbegrip van het gewoon onderhoud	a) 132 053	a) 146 774	a) 170 845	a) 162 208	a) 179 329
Aanschaffing van werktuigen en gebruik van gereedschappen	15 223	21 124	14 429	b) 38 077	c) 35 813
Bureel- en lokaalbehoeften, drukwerk, enz.	10 179	10 142	10 467	d) 3 175	d) 3 256
	f 520 467	f 528 771	f 554 380	f 586 044	f 620 910
Af te trekken: diverse ontvangsten (hoofdzakelijk wegens werkzaamheden voor particulieren) en kleine contraposten.	43 204	37 769	47 440	32 620	e) 80 416
Blijft	f 477 263	f 491 002	f 506 940	f 543 424	f 540 494

a) De uitgaven voor het materieel der inrichting waren in 1898 en 1899 bijzonder hoog wegens vermeerdering van het aantal waterreservoirs voor ketelvoeding, enz. en wegens herstellingen aan de dokken, terwijl in 1900 en 1901 hooge uitgaven veroorzaakt werden door belangrijke uitbreiding der steenkolenloodsen, welk werk medio 1901 gereed kwam. Bovendien werd in 1901 een aanvang gemaakt met het bouwen van een dwarsslipphelling met coupure en daarbij behorende werken op het noordelijk terrein van het marine-etablisement, met welk werk in 1902 werd voortgegaan. Ook hadden in 1902 belangrijke verbeteringen en herstellingen plaats aan de debarkements-gebouwen voor de scheepelingen der Koninklijke Nederlandsche marine.

b) Hieronder is begrepen een bedrag van f 24 036 voor de aanschaffing van nieuwe werktuigen en twee locomobielen met reservedeelen.

c) Hieronder is begrepen een bedrag van f 22 690 voor de aanschaffing van nieuwe werktuigen.

d) Hieronder werd in vroegere jaren gerekend een post groot ± f 8 000 voor „drinkwater, vivres-indemniteit en geneesmiddelen ten behoeve van het personeel“. Deze post is nu gebracht onder het hoofd: „Toezicht op de werkzaamheden“ (traktementen, toelagen, premien, enz. van het vast personeel).

e) Hieronder is begrepen een bedrag van f 48 261 aan dokgelden en herstellingskosten van 5 particuliere schepen in 1901.

II. Specificatie van de productie (aan materialen en arbeidsloonverwerkte bedragen).

	1898.	1899.	1900.	1901.	1902.
Wegens werkzaamheden ten behoeve van:					
de inrichting zelve	f 184 166	f 198 668	f 171 922	f 175 282	f 183 484
den magazijnvoorraad en de conservatie van stoomketels	f) (70 929)	(67 895)	(59 315)	(72 261)	(81 615)
de schepen van het auxiliair eskader.	57 927	81 483	66 235	80 352	93 340
de schepen, stoombarkassen en torpedobooten der Indische militaire marine	(17 352)	(26 126)	(22 000)	(30 746)	(35 124)
de schepen en adviesbooten der gouvernementsmarine	58 161	102 838	96 682	131 219	199 833
	(33 592)	(47 018)	(41 847)	(61 560)	(102 229)
de schepen en adviesbooten der gouvernementsmarine	330 223	284 010	201 071	236 915	251 608
	(158 157)	(119 860)	(82 270)	(94 699)	g) (111 248)
Wegens andere werkzaamheden ten behoeve der marine (transport van materialen, levensmiddelen, sloopen van schepen, laden van steenkolen, enz.)	71 836	85 584	74 324	107 084	135 519
	(31 372)	(39 499)	(36 079)	(50 507)	(67 051)
Wegens andere werkzaamheden ten behoeve der marine (transport van materialen, levensmiddelen, sloopen van schepen, laden van steenkolen, enz.)	13 763	22 745	18 345	22 319	21 197
	(329)	(695)	(503)	(1 580)	(2 110)
Wegens werkzaamheden ten behoeve van:					
andere dienstakken onder beheer van het departement der marine (bebakening, kustverlichting, loodswezen, havendepartementen, enz.)	54 548	43 624	h) 107 421	h) 117 087	h) 99 557
	(29 477)	(20 409)	(42 215)	(53 270)	(59 324)
andere departementen dan dat der marine.	54 872	38 469	64 913	86 208	44 435
	(25 620)	(17 493)	(29 194)	(18 297)	(22 114)
Wegens werken hiervoor niet genoemd (daar onder ook die aan vreemde oorlogsschepen en voor particulieren)	23 171	10 011	18 622	11 375	31 176
	(13 345)	(3 847)	(5 992)	(4 758)	(10 789)
Totalen	f 848 667	f 867 432	f 819 565	f 967 871	f 1 050 149
	(387 173)	(341 842)	(319 415)	(407 678)	(483 234)

f) Het tusschen () vermeld bedrag wijst aan, hoeveel in het daarboven voorkomende bedrag begrepen is wegens geldswaarde van materialen. Buiten aanmerking is gelaten de waarde der uit de magazijnen aan de schepen verstrekte uitrustingsartikelen.

g) In deze cijfers is begrepen het bedrag van f 6278 (2507) besteed tot het gereedmaken van het gouvernementsstoomschip *Harik* voor proeven in het belang der defensie.

h) Dit bedrag is hooger dan in vorige jaren, door meerderen aanbouw voor de kustverlichting, terwijl in 1900 en 1901 eene groote reparatie werd uitgevoerd

aan het bebakeningsvaartuig *Lucifer*. Geturende 1901 werd het materieel uitgebreid met 5 gasboeien van 10 M³, en 2 gasboeien van 5 M³, voorzien van lampen met flikkertoestellen, enz. en verder eene geheele installatie voor een lichtschip, bestaande uit: 2 gashouders van 10 M³, één groote zeelantaarn met flikkertoestel en verdere uitrustingsgoederen. In 1902 werd een reserve-gaslichtschip (IV) gebouwd, benevens 6 gasboeien van 10 M³, voorzien van lampen met flikkertoestellen, standaards, enz.

In 1902 werden in de oliegieterij op het marine-etablisement te Soerabaja gefabriceerd: 6166 M³ gas, tegen respectievelijk 4750 M³, 3409 M³, 2251 M³, en 2650 M³ in de jaren 1901, 1900, 1899 en 1898.

III. Verdere opgaven betreffende den omvang van het bedrijf van het marine-etablisement over de jaren 1898 t/m 1902.

J A R E N.	Aantal arbeiders gemiddeld dagelijks te werk (buiten hen, die op taak werkten).	Aantal verrichte dagdiensten		Uitbetaalde arbeidsloonen			Gemiddeld dagloon		Geldswaarde der verwerkte materialen.	Verbruikte hoeveelheden (in K G.) m)	
		door ambachtslieden.	door koelies.	aan taakwerk.	aan daggelden.	Te zamen.	voor ambachtslieden.	voor koelies.		ijzer (bewerkt en onbewerkt).	steenkolen (waaronder ook smeedkolen en cokes).
1898	1203	227 282	128 974	f 191 518	f 269 975	f 461 493	f 0,847	f 0,41 ⁸	f 347 173	590 633	2 478 383
1899	1539	327 652	o) 127 961	152 171	373 419	525 590	0,80 ⁸	0,41	341 842	368 446	2 509 798
1900	1529	326 090	125 044	128 243	371 907	500 150	0,80 ⁴	0,41 ⁹	319 415	370 397	2 286 017
1901	1762	369 952	151 698	135 139	425 054	560 193	0,80	0,41 ⁴	407 678	527 533	2 320 834
1902	1850	393 451	136 163	114 286	452 628	566 914	0,78 ⁶	0,41 ⁴	483 235	570 090	2 382 595

i. Ook de koelies (waaronder in deze opgaven tevens de politieoppassers en magazijnsknechts zijn medegerekend) zijn vrije lieden.

k) Onder de in deze kolom genoemde sommen, zijn voor de jaren 1898 t/m 1902 wegens aankoop van materialen, enz. begrepen de volgende sommen: f 13 731, f 23 103, f 30 674, f 33 147, en f 41 263.

l) Onder de uitbetaalde arbeidsloonen was ter zake van overwerk achtereenvolgens begrepen: f 9917, f 22 300, f 17 207, f 23 773 en f 27 745.

m) Omtrent het houtverbruik is alleen de waarde opgegeven. Deze bedroeg in de opgaven jaren achtereenvolgens: f 53 911, f 43 662, f 32 633, f 62 970 en f 67 028, waaronder aan djatihout f 59 063, f 39 908, f 29 796, f 58 850 en f 61 971.

n) Hieronder is niet begrepen het steenkolenverbruik der baggervloot.

o) Verbeterde opgaaf.